

TINFO

Pensionen
är ett
svek

Tidning för förtroendevalda i IF Metall

3/2026

- 04 Därför är kvinnors hälsa en viktig fråga för oss
- 05 Efter flera tuffa år fick Linda livet tillbaka
- 08 Alla ska komma hem levande från jobbet
- 09 Så arbetar vi för att nå unga!
- 13 Språkstöd – en facklig guldgruva
- 14 Fack och företag i gemensam satsning på validering

Vi kräver en rejäl pension efter ett långt och hårt arbetsliv

IFMETALL

VI KRÄVER
MER AV
SVERIGE

RÖSTA
PÅ NÅGON
SOM VET

Vi kräver en rejäl pension efter ett långt och hårt arbetsliv

Hela varannan industriarbetare tror sig inte orka arbeta ända fram till pensionsåldern. En av dessa är Tahawar Syed på Din Bil i Södertälje, som skruvat på bilar i över fyrtio år. Han tycker att det borde vara en självklarhet att man ska ha rätt till en trygg och rejäl pension efter ett långt och hårt arbetsliv.

Tahawar Syed har jobbat i bilverkstad i över fyrtio år.

Tahawar Syed, 64 år, började sin yrkesbana som bilmekaniker direkt efter att han gått ut den fordonstekniska linjen på gymnasiet 1985, det vill säga för snart 41 år sedan. På bilverkstaden har han jobbat med allt från att laga bilar, byta däck och nu för tiden med att utrusta nya bilar.

– Att jobba med bilar är ett tungt jobb med långa dagar och högt tempo, säger han.

I början av yrkeslivet var arbetsmiljön dessutom inte alls lika bra som i dag, det fanns inte samma hjälpmedel eller skyddsutrustning. En bättre arbetsmiljö är något Tahawar Syed kämpar hårt för

som skyddsombud på arbetsplatsen.

– Förr i tiden arbetade vi med mycket farliga kemikalier och asbest utan ordentlig skyddsutrustning, sådant har vi kommit till rätta med nu, säger han.

Ett långt och hårt arbetsliv som känns i kroppen

Tahawar känner av det hårda arbetslivet i kroppen, han har bland annat en arbetsskada i nacken och är därför halvtidssjukskriven. Dessutom har allt arbete med vibrerande verktyg gjort att han har

Läs mer om våra valkrav på ifmetall.se/val.

problem med händer och fingrar.

– Att vakna på morgonen är jobbigt nu för tiden. Kroppen är som en gammal diesel – jättesvårstartad.

Och han är inte ensam, berättar han, utan han känner många tidigare arbetskamrater som blivit sjuka eller utslitna och tvingats sluta innan pensionen.

Klarar inte en höjd pensionsålder

Att han inte kan jobba heltid är en av de saker som gör att han är orolig för sin pension. Dessutom har den höjda riktåldern för pension från 65 till 67 år spelat in i hans oro för att orka arbeta ända fram till pension.

– Jag tror inte att min kropp kommer att klara det. Jag hade planerat och sett fram emot att få gå i pension när jag fyller 65.

Han är kritisk till att politikerna bara dragit ett streck vid en viss ålder och inte tagit hänsyn till hur länge och med vad man arbetat.

– Det är såklart stor skillnad hur länge och med vad man jobbat. Man kan inte bara säga att alla ska klara att jobba två år längre. Man måste se verkligheten, säger han.

Han berättar att han har flera tidigare arbetskamrater som inte levt så många år efter pensionen och han tror att den höjda pen-

Att vakna på morgonen är jobbigt nu för tiden. Kroppen är som en gammal diesel – jättesvårstartad.

sionsåldern kommer att leda till att fler hamnar på kyrkogården ganska snabbt efter pensionen.

Positiv till förslaget om arbetarepension

Tahawar tycker att pensionsfrågan är viktig och att det därför är väldigt bra att IF Metall driver kravet om en rejäl pension i valet. Han gillar också Socialdemokraternas förslag om att införa en arbetarepension, där den som arbetat ett hårt och långt arbetsliv ska kunna gå i pension tidigare utan att förlora på det.

– Jag hade först inte tänkt att gå och rösta i det här valet eftersom jag känt att min röst inte gör någon skillnad. Men nu kommer jag att uppmana alla att de ska lägga sin röst på Socialdemokraterna så att detta kan bli verklighet efter valet, säger han.

TEXT: daniel.carlstedt@ifmetall.se

FOTO: My Widing

Pensionen är ett svek

Den nya pensionsåldern är 67 år. Men hälften av medlemmarna i IF Metall tror inte att de kommer orka eller kunna arbeta så länge. Deras arbetsliv är helt enkelt för långt och för slitsamt.

Väldigt många människor känner sig svikna av den höjda pensionsåldern. För när den infördes blev vi lovade att arbetsmiljön skulle förbättras. Och vi blev lovade att människor som jobbat särskilt länge skulle kunna gå i pension tidigare.

Några sådana lösningar har vi tyvärr inte sett röken av. Och det drabbar arbetare med slitsamma jobb som inte orkar arbeta ända fram till pensionen.

Deras kroppar är utslitna, men de nekas sjukpenning och sjukersättning. Resultatet blir att allt fler tvingas att gå i pension i förtid – och själva får betala priset för ett slitsamt arbetsliv.

Så kan vi inte ha det. Det är inte ett värdigt sätt att behandla hårt arbetande människor. Och det är inte värdigt Sverige.

Därför är vårt tydliga budskap i valrörelsen:

IF Metall kräver en rejäl pension!

Marie Nilsson, förbundsordförande

Foto: Stefan Jerrevång

Tomas With, vice förbundsordförande IF Metall.

Några av IF Metalls krav:

- Att Socialstyrelsens riktlinjer för klimakteriebesvär, vård vid endometrios samt graviditet, förlossning och tiden efter blir mer bindande för regionerna.
- Att öka de generella statsbidragen och införa en indexering av statsbidragen för att säkra en långsiktig, förutsägbar och stabil finansiering av välfärden. (Drivs gemensamt via LO.)
- Att förlossningskliniker säkerställer att två personer med relevant kompetens närvarar under den sista delen av krystskedet i förlossningen. Forskning har visat att detta kan minska risken för allvarliga bristningar med en tredjedel.
- Öka de statliga medlen till forskning om kvinnors hälsa och sjukdomar minst i enlighet med Fortes behovsbedömning.
- Att öka kunskapen och förbättra tillgänglighet i klimakterievården i hela landet genom att barnmorskor ges utökat ansvar för klimakterievården.
- Fler ska vilja jobba i välfärden. Höj bemanningen i skolan, vården och omsorgen och förbättra arbetsvillkoren så att de anställda vill och orkar jobba kvar. (Drivs gemensamt via LO.)

Därför är kvinnors hälsa en viktig fråga för oss

Kvinnors hälsa är generellt sämre än mäns, och kvinnors sjukdomar får fortfarande mindre uppmärksamhet och resurser än mäns. Men kvinnors hälsa handlar också om klasstillhörighet. Och det är en arbetsmiljöfråga. Det konstaterar en ny rapport från förbundet.

Kvinnor i arbetaryrken har ofta sämre förutsättningar än kvinnor i tjänstemannaryrken att hantera besvär orsakat av förlossningsskador, klimakteriet och endometrios på jobbet. Arbetarkvinnor kan inte jobba hemma, kan inte ta paus när de behöver och har ofta ett fysiskt ansträngande arbete.

Ha samma möjligheter

Karensavdraget slår också orättvist. Det är inte rimligt att arbetarkvinnor ska behöva avstå lön för att arbetsplatsen inte är anpassad med stöd från arbetsgivare och vård saknas.

– Arbetarkvinnor inom industrin bidrar med sitt dagliga arbete till Sveriges välfärd och välfärd. Då måste välfärden även finnas där för dem och deras kroppar, säger

Tomas With, IF Metalls vice förbundsordförande.

Kräver fackligt-politiskt arbete

Rätt vård i rätt tid är central, men målet är förstås att färre ska drabbas. Därför är frågan om kvinnors hälsa och arbetsmiljö även en politisk fråga som kräver politiska lösningar.

– Rapporten belyser vikten av att vården förebygger, fångar upp och ger rätt vård vid sjukdomar och skador som framför allt drabbar kvinnor. Vi presenterar också politiska förslag för en mer jämställd och jämlik vård, säger han.

Rapporten *Blod, svett och blod* behandlas av förbundsstyrelsen i augusti.

TEXT: anneli.lundberg@ifmetall.se

IF Metalls arbetsgrupp om jämställd vård

På kongresserna 2022 och 2025 beslutades det bland annat att skapa en arbetsgrupp som skulle undersöka problemen kring förlossningsskador och ojämlik vård. Gruppen skulle också ta fram förslag på hur förbundet kan arbeta med dessa frågor lokalt, regionalt och nationellt. Arbetsgruppen, som bestått av både anställda och förtroendevalda, har därför tillsammans med fackförbund inom vården, LO, S-kvinnor och RFSU tagit fram förslag på politiska reformer som ska hjälpa avdelningarna att påverka politiken i sina regioner.

VÄRT ATT VETA om arbetsmarknaden

Vad är "Union busting"?

Vissa begrepp är svåra att översätta. *Union busting* är ett sådant, men kort sammanfattat handlar det om olika metoder som företag använder för att motverka eller försvaga arbetarnas organisering i fackföreningar.

Detta förkastliga beteende är vanligt i USA, där det till och med finns konsultfirmor som specialiserat sig på att hjälpa företag med detta. Det handlar inte sällan om att baktala och sprida desinformation om facket, eller att på olika sätt straffa fackligt aktiva.

Det finns också mer subtila sätt. I Tyskland hade fackföreningen IG Metall planerat ett möte på Teslas fabrik. Då anordnade företaget plötsligt ett stormöte med gratis lunch för de anställda, för att "konkurrera" med facket.

Starkt lagskydd för organisering

I Sverige var det vanligt förr att arbetsgivarna systematiskt motarbetade facklig organisering. Det förekommer fortfarande, men som tur är mer sällan nuförtiden. Vi har dels ett starkt skydd i lagen för

facklig organisering, dels har vi grundlagsskyddad konflikträtt. Det innebär exempelvis att om det finns medlemmar som vill ha kollektivavtal men företaget vägrar, så finns en möjlighet för facket att ta ut medlemmarna i strejk om man bedömer att det skulle hjälpa. När kollektivavtal väl är uppnått blir däremot båda parterna bundna av fredsplikt.

Lek då med tanken att vi skulle ha det som i exempelvis USA, där det krävs att en majoritet av de anställda röstar ja till att ens få organisera sig fackligt på arbetsplatsen. Då skulle det vara lockande för företagen även här i Sverige att börja motarbeta facket, för att se till att så få som möjligt blir medlemmar. Med sådana förutsättningar skulle det bli väldigt svårt att organisera medlemmar och teckna kollektivavtal. Då skulle vår svenska arbetsmarknadsmodell falla, och förmodligen ersättas av en mycket konfliktfylld relation mellan arbetsgivare och anställda.

TEXT:

daniel.k.hermansson@ifmetall.se

UPPDRAGET

- Avtalssekreterare
IF Metall

Simon vill pröva nya vägar

Vägen från fabriken till uppdraget som avtalssekreterare blev inte särskilt lång för Simon Petersson. Hur upplever han detta ansvarsfulla uppdrag?

När kongressen 2025 valde Simon Petersson hade han redan hunnit testa på uppdraget, men då som biträdande avtalssekreterare. Ett drygt år har gått sedan dess och det har varit intensivt.

– Det här uppdraget är svårt att ha om man inte trivs med arbetsuppgifterna, det är ofta långa dagar. Men det är väldigt spännande att dagligen jobba med frågor som rör alla IF Metalls medlemmar, säger han.

Inte bara förhandlingar

Som avtalssekreterare har han ansvar för att de demokratiskt fattade besluten i organisationen genomförs, men också för att lösa problem som uppkommer. Arbetsdagarna är därför väldigt varierande med många möten och avstämningar.

– Är jag inte på resa så åker jag alltid till vårt förbunds kontor. Det är viktigt för mig att jobba nära våra anställda.

Uppdraget kretsar såklart mycket kring förhandlingar men han har fler viktiga frågor att jobba med framöver.

Utveckla kollektivavtalen

– Jag skulle säga att det handlar om att våga utveckla vår syn på kollektivavtal och dess innehåll, att våga pröva nya vägar och utmana gamla ordningar. Ett annat väldigt viktigt mål är att IF Metall ska bli mycket mer aktiva och ännu bättre i arbetsmiljöfrågor.

Men det finns också oväntade inslag i uppdraget som han tror få känner till.

– Jag är till exempel ledamot i arbetsdomstolen och dömer i mål kopplade till arbetsmarknaden.

TEXT: daniel.k.hermansson@ifmetall.se

”

Jag skulle säga att det handlar om att våga utveckla vår syn på kollektivavtal och dess innehåll, att våga pröva nya vägar och utmana gamla ordningar.

Foto: Stefan Jerrevång

Alla ska komma hem levande från jobbet

Trots att det fortfarande dör nästan en person per vecka, runt femtio arbetare per år, på jobbet är det tydligt att ansvariga politiker inte prioriterar frågan.

Då och då letar sig nyhetsrubriker om dödsfall på svenska arbetsplatser fram i flödet, men ansvariga politiker vägrar ta i denna mest grundläggande fråga: att alla ska komma hem levande från jobbet.

Vi har ett par rejält mörka år bakom oss, och om inget görs riskerar ännu fler kollegor att aldrig mer få krama om sina nära och kära. Det här borde inte vara en politisk fråga, men vi har inte råd att vänta på att ansvariga politiker vaknar till liv. När vi letar på de tre största partiernas – Socialdemokraterna, Moderaterna och Sverigedemokraterna – hemsidor är det bara hos ett av dem, Socialdemokraterna, där sökningen på arbetsmiljö ger någon träff.

Många politiska beslut som gått i fel riktning

Redan 2007 lade den dåvarande borgerliga regeringen ner det dåvarande Arbetslivsinstitutet (ALI), det svenska nationella forskningsinstitutet och kunskapscentret för arbetslivsfrågor. Förra året lade den nuvarande SD-styrda regeringen dessutom ner den myndighet, myndigheten för arbetsmiljökunskap (Mynak), som haft ansvaret för dessa viktiga frågor. Det är tydligt att den här regeringen inte prioriterat arbetsmiljöfrågorna och arbetet med att förebygga dödsolyckor på våra arbetsplatser. Exempelvis har man fortfarande inte tagit beslut om någon ny arbetsmiljöstrategi trots de utredningar som blev klara och lades fram till regeringen både 2022 och 2025.

Sverige sämst i Norden

Det finns inget självändamål i att jämföra Sverige med våra nordiska grannländer. Men när det gäller arbetsmiljö och säkerhet på jobbet måste vi våga tala klarspråk.

Sverige har färre arbetsmiljöinspektörer än våra grannländer och en betydligt svagare statlig arbetsmiljöbudget per sysselsatt. Samtidigt fortsätter människor att skadas, slitas ut och i värsta fall dö på jobbet – särskilt inom industri, bygg och andra riskyrken.

Det här är ingen naturlag. Det är resultatet av politiska prioriteringar.

Vi ser också hur partier som SD vill försvaga facketts roll på arbetsplatserna. Men vi vet vad som händer när skyddsombuden blir färre – jobben blir farligare. Därför måste vi våga ställa frågan inför valet i höst: Är svenska arbetares liv och hälsa mindre värda än våra grannländers?

Vi kräver mer av Sverige – ingen ska dö av jobbet

Med anledning av detta har vi flera tydliga krav kring vilka politiska beslut som skulle behöva tas för att fler ska komma hem levande från jobbet:

1. Nolltolerans mot både dödsolyckor och arbetsrelaterad skada eller sjukdom.
2. De regionala skyddsombuden ska ges tillträde till de arbetsplatser inom branschen som har kollektivavtal, även när det inte finns medlemmar där.
3. Rättsväsendet ska tillföras resurser för bättre utredning av arbetsmiljöbrott.
4. Alla svenska tingsrätter ska ha minst en åklagare som är specialutbildad för att hantera arbetsmiljöbrott.
5. Satsa mer pengar på arbetsmiljöforskning.

Läs mer på ifmetall.se/komhem.

TEXT: daniel.carlstedt@ifmetall.se

Foto: Privat

Så arbetar vi för att nå unga!

Sydvästra Skåne satsar på bio för unga

Facket är mer än det som händer på jobbet! Det är också en gemenskap på fritiden. Det menar IF Metall Sydvästra Skåne som hyrde Filmstaden i Lund och bjöd in till biokväll för unga medlemmar.

Mycket av den gemenskap som tidigare fanns inom facket – kurser, aktiviteter och naturliga mötesplatser – har minskat över tid, samtidigt som ungas engagemang ser annorlunda ut i dag. Vi försöker hitta nya vägar att återskapa gemenskapen och få fler unga att engagera sig fackligt, säger Jianis Xouri från Sydvästra Skånes ungdomskommitté.

Medlemmarna fick även ta med sig en vän eller arbetskamrat och

det visade sig vara ett lyckosamt drag.

– Det sänker tröskeln för personer som annars inte vågar delta i fackliga aktiviteter för att de inte känner någon sedan innan, säger Jianis Xouri.

Ungdomskommittén inledde kvällen med en kort presentation och beskrivning av verksamheten. Filmen som visades var Grannfejden. Alla deltagare fick en goodiebag med facklig information och en vattenflaska med sig hem.

Foto: Privat

Dalia Abdulhussein var en av deltagarna på bion.

Foto: Privat

Jianis Xouri, Sydvästra Skånes ungdomskommitté.

Ungdomskommittén Sydvästra Skåne tipsar:

- Välj en vardagskväll om helger inte är möjliga.
- Förhandla alltid om priset för att hyra salongen – rabatt är ofta möjligt.
- Använd anmälningsformulär som stänger automatiskt vid maxantal.
- Tillåt deltagarna att ta med icke-medlemmar.
- Skicka påminnelser eller ring deltagarna i god tid.
- Lokal förankring via klubbar ger bättre spridning.
- Sänk trösklarna för deltagande, det ger effekt.

Foto: Eivita Frykman Persson

Oskar Högberg, ungdomsansvarig
IF Metall Gävleborg.

Oskar tipsar:

- Håll informationen kort och konkret, cirka 40 minuter brukar räcka.
- Fokusera på arbetslivet och kollektivavtal.
- Lyft fram sådant unga direkt har nytta av, som försäkringar och stöd.
- Gör det enkelt att bli medlem direkt på plats – fyll i formuläret tillsammans.
- Våga prata om påverkan och styrkan i att vara många tillsammans.
- Underskatta inte gruppkänslan i klassen – skriver en på så följer flera efter.

En affisch med tydliga incitament lockade till att delta på påsklovet.

Så arbetar vi för att nå unga!

Studerandemedlemmarna mer än fördubblades

IF Metall Gävleborg har på senaste tiden satsat mycket på skolinformation och det har gett resultat – antalet studerandemedlemmar har mer än fördubblats.

ett initiativ som gav extra bra resultat var när avdelningen höll utbildning under påsklovet för elever i årskurs tre på industri- och fordonsprogrammen. Trots att utbildningen låg under lovet lockade den flera deltagare. En tydlig affisch med information om utbildningen och möjligheten att tjäna pengar bidrog till intresset och flera valde att bli studerandemedlemmar.

Oskar Högberg är ungdomsansvarig på avdelningen och en av dem som lagt ner mycket engagemang i att nå de unga. Hans erfarenhet är att unga inte är ointresserade av facket – tvärtom. Men för att nå fram behöver man prata om frågor som känns nära deras egen vardag. Det handlar mindre om historiska tillbakablickar och mer

om hur arbetslivet faktiskt fungerar i dag: löner, trygghet, stöd och möjligheten att påverka villkoren.

Någon avancerad metod tycker Oskar själv inte att det handlar om:

– Jag brukar hålla skolinformationen mellan 40 minuter och en timme. Sedan berättar jag om vad vi har, varför facket finns och vad kollektivavtalen betyder. Efteråt delar jag ut inträdesblanketter – och de flesta skriver faktiskt in sig direkt.

Han märker också att unga uppskattar att medlemskapet faktiskt ger något på en gång:

– Försäkringarna är ofta lätta att sälja in till unga. Många här uppe kör skoter eller motocross och då ser man nyttan ganska snabbt med en olycksfallsförsäkring.

Så arbetar vi för att nå unga!

Tjöta med Verkstadsklubben

Förtroendevalda på Verkstadsklubben på Volvo i Skövde har startat podcasten Verkstadstjöt där det pratas om fackliga frågor men också allt mellan himmel och jord.

Vi sa lite på skämt att vi borde starta en facklig podd där man pratar både fackligt och personligt. Men sedan började idéerna bara komma, säger Lilly Airas som är en av initiativtagarna till podcasten.

I podden blandas fackliga ämnen med allvarliga samtal om psykisk hälsa, NPF-diagnoser, alkoholmissbruk, mobbning och mäns våld mot kvinnor.

– Vi vill prata om sådant som inte alltid sägs högt. Om någon lyssnar och känner igen sig och vågar söka hjälp, då har vi gjort något viktigt.

Det har blivit 12 avsnitt sedan starten och flera är på gång. Responsen har varit överraskande positiv. Första avsnittet fick fler

lyssningar än redaktionen hade vågat hoppas på.

Podden riktar sig till medlemmar, men även alla andra som är intresserade av samtal om livet, arbetslivet och fackliga frågor. Olika gäster bjuds in att delta i podden utifrån olika teman. Till exempel pratar Klara från Riksförbundet Attention och Sigrid från Volvo om hur det är att leva med diagnosen NPF. Sigurd, tredjeklassare på Volvogymnasiet, berättar om hur skolan fungerar.

Lilly tror att knepet för att nå unga är att prata konkret, personligt och i lagom stora doser.

– Man kan inte mata folk med information i två timmar. Det måste kännas relevant och nära vardagen.

Så ska vi nå unga genom influencers

Sociala medier är kanaler som passar extra bra för att ge unga människor en positiv bild av facket, och sprida kännedom om oss och vad vi står för.

Därför har förbundet nu testat att nå yngre målgrupper genom samarbete med influencers. I vår var det Mjölbypartiet som utifrån ett landsbygdsperspektiv berättade om IF Metall på Instagram och TikTok. Mjölby-

partiet är ett skämtparti som driver med det mesta, inte minst sig själva, men alltid med glimten i ögat. Genom deras inlägg fick vi hjälp att nå ut till deras 200 000 följare på Instagram och även 15 000 på TikTok.

TEXT: victoria.enback@ifmetall.se

Foto: Privat

Ett nytt avsnitt av Verkstadstjöt spelas in. Från vänster: Alva Kjellqvist, Lilly Airas, Alexander Scrivner och Oscar Larsson.

Här hittar du podden Verkstadstjöt: verkstadsklubben.com/verkstadstjot-2

In och följ!

Verkstadstjöt finns på Facebook och Instagram.

Vad vill du höra mer om i Verkstadstjöt? Skriv till podcastredaktionen till exempel via Messenger i Facebook.

IF METALL

20 ÅR

IF Metall bildades genom en sammanslagning av dåvarande Metall och Industrifacket 2006. Den 1 januari bildades förbundet och den 1 maj avdelningarna.

Hej Marie Nilsson, vilken är den största utmaning du hittills ställts inför som IF Metalls förbundsordförande?

– Teslakonflikten, utan tvekan. För Tesla ägnar sig åt organiserat strejkbryteri. Och de har obegränsade ekonomiska resurser, så de kan stå emot våra stridsåtgärder på ett helt annat sätt än andra företag. Dessutom sätter ledningen i Texas en ära i att inte gå facket till mötes.

– Så konflikten har blivit väldigt långdragen. Men jag är stolt över att vi är den enda fackföreningen i världen som har vågat ta strid med världens rikaste man om kollektivavtal. Alla arbetsgivare ser vår styrka och vårt mod.

Vad är det viktigaste som förbundet åstadkommit under dessa första tjugo år, tycker du?

– Att vi har fortsatt göra Industriavtalet relevant. Vi har varit med om många svåra lägen – som nu senast inflationskrisen. Men vi har ändå lyckats förhandla fram normerande avtal utan att halka i diket. Det har gett goda reallöneökningar.

– Och att vår fackförening hela tiden blir mer jämställd. Målet att 30 procent av våra förtroendevalda ska vara kvinnor har gett tydliga resultat. Och vi har gjort kampen mot machokultur och sexuella trakasserier till självklara fackliga frågor.

– Sist men inte minst krisavtalet vi tecknade med arbetsgivarna i finanskrisen. Det är nog det svåraste beslut som jag har varit med om att

fatta. Men det lade grunden för lagstiftningen om korttidsarbete, som räddade så många jobb i pandemin.

Vilket är ditt roligaste minne från de år du hittills suttit som förbundsordförande?

– Det har hunnit bli en del komiska och dråpliga situationer. Som när Dagens Industri frågade mig vilken motpart jag skulle ta med mig till en öde ö. Jag svarade Volvochefen Martin Lundstedt, om han lovade att ta med sig gitarren. Han svarade på sms: "Jag är på!"
– Eller när jag skulle första maj-tala i Skellefteå. Det visade sig att högtalaranläggningen var trasig. Jag fick tala i en hederlig gammal megafon, och den var tung. Så fort jag sänkte ner den för att vila armen fick jag en applåd. Det blev många applåder!

Vad ser du fram emot mest det kommande året?

– En valseger. Vi måste se till att ro hem det här valet. För vi behöver ett regeringsskifte om vi ska kunna få igenom våra valkrav: slopat karensavdrag, en rejäl pension och fler industrijobb.

– Och så klart avtalsrörelsen 2027. Det blir en riktig kraftmätning. Och vi ska förhandla hem bästa möjliga löner och arbetsvillkor, tillsammans.

TEXT: anneli.lundberg@ifmetall.se

FOTO: Stefan Jerrevång

Språkstöd – en facklig guldgruva

Arbetsmarknadsfrågor är inte helt enkla ens för en som är född och uppvuxen i Sverige. Kommer man då hit från ett land med en helt annan arbetsmarknadskultur blir inte enbart språket en svårighet. Med hjälp av det fackliga uppdraget språkstödjare blir det lättare att förstå.

Om du frågar någon om hen vill ha mer kaffe och får svaret "Tack, det är bra", fyller du då på kaffet eller avstår du? Ja, för en som pratat svenska sedan barnsben är det självklart att vederbörande är nöjd och inte vill ha mer kaffe, men för en som kommit till Sverige i vuxen ålder kan det uppfattas som att det vore tacksamt med påfyllning.

– Det är förvirrande att man inte får ett ja eller nej, menar Marcela Ossandon som är förtroendevald på Scania i Södertälje.

Hon var en av deltagarna på IF Metalls konferens om uppdraget språkstödjare, där situationer som den om kaffet diskuterades. Det finns många situationer i jobbet där språkförbistringar kan skapa missförstånd, men det kan också handla om mentalitet, menar Mohammed Al-Omar.

– Man kan skämmas att erkänna att man inte har förstått instruktioner.

Mohammed talar hela fem olika språk och har haft uppdraget i flera år nu. Under den tiden har han hjälpt medlemmar både i den egna avdelningen Dackebygden och i andra.

Verkliga samtal behövs

Camilla Stridh från förbundskontorets arbetslivsenhet pratade med gruppen om hur viktig arbetsplatsen är för att lära sig svenska.

– Man lär sig ofta inte språket ordentligt innan man kommer ut på arbetsplatsen. Att få jobb är överordnat allt annat, och därför lämnar många SFI innan man behärskar språket, menar hon.

Arbetsplatsen blir då för många enda chansen att möta svenska språket, och då är det bra om man främjar lärandet på ett mer organiserat sätt.

Bismillah Jamali kom till Sverige från Afghanistan, ett land som saknar förutsättningar för fackföreningar och trygghet på arbetsmarknaden. Han tycker att det är extra viktigt för invandrade svenskar att vara med i facket.

– Det är svårt att förstå hur allt fungerar på grund av språket. Man behöver hjälp om det händer något.

TEXT OCH FOTO:

daniel.k.hermansson@ifmetall.se

Några av alla de språkstödjare som hjälper medlemmar.

Bismillah Jamali är förtroendevald på Hitachi i Ludvika, men hjälper också avdelningen med språkstöd på persiska.

Camilla Stridh jobbar som regionalt samverkansansvarig för IF Metall och vet hur viktigt det är att jobba med språket för att få välfungerande arbetsplatser.

Fakta om språkstöd

IF Metall har en stor styrka i att medlemmarna kan så många olika språk. Därför finns uppdraget språkstödjare, där en förtroendevald kan vara ett stöd i exempelvis uppsökande verksamhet, medlemsmöten eller facklig introduktion. Hör av dig till din avdelning om du behöver språkligt stöd, eller om du själv är intresserad av uppdraget.

Sven-Erik Rosén och Johan Bohlin framför ugnen där stålet värms upp för att sedan valsas till plåt.

Sven-Erik Rosén är klubbordförande på SSAB i Borlänge som står i startgröparna för att genomföra sitt första validerings- och kompetensutvecklingsprojekt.

Joachim Norelius är järnbruksklubbens vice ordförande och involverad i valideringsprojektet som klubb och företag driver tillsammans.

Fack och företag i gemensam satsning på validering

På SSAB i Borlänge pågår ett omfattande valideringsprojekt där de som jobbar med underhåll ska testas och få möjlighet att uppdatera sina yrkeskunskaper. Initiativet kommer från IF Metall-klubben.

Projektet, som omfattar kring 280 anställda, ska pågå under flera år.

– Vi räknar med att cirka fyrtio personer per termin genomgår testerna som utförs av Erikslunds utbildningscenter här i Borlänge. Utifrån vad testerna visar och vad produktionen behöver får varje anställd sedan möjlighet till kompetensutveckling, säger Frida Björnstad som jobbar på HR på SSAB och fortsätter:

– En del av utbildningen kommer vi kunna göra själva, men det mesta köper vi in och skräd-

darsys efter vad som kommer behövas.

Startade med pilotgrupper

För att få projektet att flyta så bra som möjligt började man med två mindre pilotgrupper i början av året och har även hämtat in erfarenhet utifrån.

– Bland annat har vi haft folk från BAE Systems här. Där ligger de långt framme när det gäller validering och har gett oss bra tips, säger klubbordförande Sven-Erik Rosén.

– Och upptäcker vi att det är något som inte funkar har vi tagit höjd för att anpassa och ändra under projektets gång.

Kan inte underkännas

Precis som på andra industriarbetsplatser räknar man med en viss oro bland medlemmarna när det kommer till att sätta sig vid en dator och bli testad. Vad händer om jag blir underkänd?

– Man kan inte bli underkänd och inget negativt händer. Validering är en möjlighet till utveckling och att kunna bli ännu bättre på sitt jobb. Bra för både medlemmarna och företaget, konstaterar Sven-Erik Rosén.

Cheferna testas först

För att minska eventuell oro och göra valideringsprocessen så positiv som möjligt för alla har man tänkt till gällande upplägget och låter en speciell grupp göra testerna först.

– För att avdramatisera så mycket som möjligt kör vi cheferna först. Då vet de vad de handlar om och kan möta eventuell oro på ett bra sätt, säger Sven-Erik Rosén.

”

Man kan inte bli underkänd och inget negativt händer. Validering är en möjlighet till utveckling och att kunna bli ännu bättre på sitt jobb.

Informerar tillsammans

Det är också viktigt att visa att valideringsprojektet är något som facket och arbetsgivaren gör tillsammans.

– All information som går ut har både fack och företag som avsändare, säger Frida och Sven-Erik fortsätter:

– Det är något vi har lärt oss genom åren, att går vi ut tillsammans får vi större acceptans för det vi vill göra.

TEXT: lisa.wernstedt@ifmetall.se

FOTO: Henrik Hansson

Johan Bohlin är en av de chefer som ingått i pilotgrupperna som fått göra sina valideringstester allra först.

– Lite nervöst, men kul var det, säger han.

Vad är validering?

Validering är en process där de anställdas yrkeskunskap kartläggs och dokumenteras. Det gäller både sådant som du lärt dig genom utbildning, i arbetet eller genom andra erfarenheter.

Varför är validering bra?

- Synliggör din kompetens och ger dig ett formellt intyg på vad du kan.
- Stärker dina vidare karriärmöjligheter och ger dig möjlighet att komplettera dina kunskaper för att utvecklas på jobbet och i längden få högre lön.

Foto: Marie Ullnert

Jim Tellefsdal är klubbordförande på Scania Sverige i Göteborg. Han driver även podcasten Fack you tillsammans med Isak Ekblom och Sebastian Borssén.

Jim tipsar – så kommer ni i gång:

- Avsätt tid tillsammans i klubben där ni gemensamt kan skapa strukturen i filmmodulen. Vi avsatte halvdagar.
- Titta gärna på utbildningen gemensamt i gruppen och börja öva direkt. Utbildningsfilmer finns på ifmetall.se/facklan.
- Se migreringen av era dokument till Facklan som en chans till en digital omstart för klubben.

Facklan är ett samarbetsverktyg för förtroendevalda i IF Metall. Systemet ska hjälpa dig i ditt uppdrag och öka möjligheten att kommunicera och samarbeta med andra förtroendevalda samt din avdelning. Facklan kan nås via en webbsida på datorn eller via en app. Inloggning sker med bank-id. Läs mer på ifmetall.se/facklan.

Hjälp oss sprida information om Facklan till andra förtroendevalda. I webbshopen finns så kallade tappkort i visitkortsstorlek med kort info och qr-koder.

”Facklan känns tryggt – men det kräver lite jobb i början”

Det nya samarbetsverktyget Facklan är på framfart för att göra den fackliga vardagen enklare för förtroendevalda. Nu börjar allt fler hitta till verktyget. Jim Tellefsdal, som är klubbordförande för Scania Sverige i Göteborg, är en av dem.

Han ser flera fördelar med Facklan, särskilt när det gäller säkerhet, struktur och dataskydd.

– Tidigare har jag använt mycket Google-system, men det känns ju risigt, framför allt ur GDPR-synpunkt. Det här känns mycket bättre och säkrare.

Erbjuder en säker miljö

För den fackliga vardagen, där medlemsuppgifter och interna dokument ofta är känsliga, blir frågan om var information lagras och hur den hanteras viktig. Här är Facklan svaret. I Facklan erbjuds en säker miljö där även känsliga personuppgifter kan lagras – utan att arbetsgivaren har åtkomst.

Det mest konkreta användningsområdet tycker Jim Tellefsdal hittills är fildelning och intern informationshantering.

– Det är där jag ser störst nytta i dagsläget. Förbundet har gått ut hårt med integritetsfrågor. Då är det viktigt att vi själva sköter det också. Nu känns det som att

vi kan göra det på riktigt.

Klubben har inlett arbetet med att migrera över klubbens material och filer till Facklan.

– Det blir mycket städande nu. Man måste bygga upp ett nytt organiseringssträd och välja vad som är viktigt att ta med, berättar Jim.

Men han ser också fördelen med att få rensa bort gammalt som inte längre behövs. Och när den nya strukturen väl är på plats ska det gå smidigare att jobba löpande.

Alla får sin egen mejladress

En annan fördel enligt Jim Tellefsdal är att alla förtroendevalda får sin egen mejladress med Facklan. Det gör det möjligt att mejla andra förtroendevalda, även personuppgifter, utan att använda kompilerade tjänster för kryptering. Och man slipper använda arbetsgivarens mejl.

Finns det något som inte funkade lika bra i Facklan?

– Ja, jag tycker det kan vara svårt att hitta andra förtroendevalda och veta vem som är vem om flera har samma namn.

TEXT: victoria.enback@ifmetall.se

Monica fick sin livränta efter pensioneringen

Drygt fyrtio år i produktionen gav henne bestående skador. Strax innan pension tog Monica Nordin hjälp med att anmäla sin arbetsskada och ansöka om livränta:

– Jag hade varit pensionär i ett halvår när beslutet kom. Det var bra att jag stannade kvar som medlem, för jag är så tacksam över den hjälp jag fick från klubben.

När Monica Nordin började arbeta i monteringen på Scania i Södertälje på tidigt 1980-tal var det inte lika vanligt med ergonomiska verktyg och andra tekniska hjälpmedel som det är i dag.

Artrosen och nervskadorna i handlederna kom därför som ett brev på posten till henne, efter år av handintensiva, repetitiva och monotona arbetsuppgifter – ofta med statiska tryckluftsverktyg.

– Jag kunde knappt röra händerna på slutet, berättar hon.

Bra utfall för Monicas del

Ett halvår innan Monica som 62-åring började ta ut sin kollektivavtalade tjänstepension tvingades hon därför att sjukskriva sig på halvtid. Och strax därefter fick hon hjälp av Tarja Koski som är försäkringsinformatör på Scania i Södertälje.

Tarja berättar att utfallet blev

mycket bra för Monicas del:

– Efter att vår arbetsskadeanmälan hade behandlats så beviljade Försäkringskassan henne retroaktiv livränta, vilket gav en betydande klumpsumma på närmare 120 000 kronor för förlorad arbetsinkomst och semester.

Går söka ersättning som pensionär

Från Afa Försäkring fick hon dessutom 100 000 kronor för övrig inkomstförlust, bland annat Scania-bonusar. Utöver det kommer hon att få en livränta på drygt 18 000 kronor i månaden fram till 67 års ålder.

Ärendet visar tydligt två viktiga saker, menar Tarja Koski:

– Det lönar sig att vara kvar som medlem även efter pension, annars riskerar man att missa stöd och hjälp. Och det går att få rätt till ersättning även sent i arbetslivet, både innan och strax efter pension.

TEXT: anneli.lundberg@ifmetall.se

Foto: Privat

Monica Nordin är tacksam för den hjälp hon fick från klubben på Scania i Södertälje.

Foto: IF Metall Scania, Södertälje

Tarja Koski, försäkringsinformatör på Scania i Södertälje.

BLICK FÅNGET

Ny version av broschyren *Ett MENSkligare arbetsliv nu!*

Broschyren har fått ny form och delvis nytt innehåll då den kompletterats med tips på att förhandla om mensskydd på jobbet och information om endometrios. Broschyren som finns att beställa i webbshopen har artikelnummer AA-222. Du hittar den också på ifmetall.se/menskligt.

Hundratusentals arbetarkvinnor får mens-karens

En ny opinionsundersökning bland arbetarkvinnor visar att 16 procent av de tillfrågade arbetarkvinnorna har varit borta från jobbet på grund av mensbesvär. I gruppen 18–29 år har mer än var tredje arbetarkvinna förlorat inkomst på grund av mens.

Sammanlagt rör det sig om omkring 160 000 kvinnor som sjukskrivit sig och första dagen gått helt utan lön på grund av mensbesvär. Karensavdraget, som redan är orättvist i sin utformning eftersom arbetare straffas hårdare än tjänstemän, har med andra ord också en könsaspekt: kvinnor förlorar mer än män. Undersökningen är statistiskt säkerställd och genomförd av Indikator Opinion.

LO:s feministiska stipendium 2026 går till Livs

LO delar årligen ut ett stipendium för att stärka det fackligt feministiska arbetet på arbetsplatsen, i fackföreningsrörelsen eller arbetslivet i stort. I år går stipendiet till ett nätverk inom Livsmedelsarbetarförbundet för deras arbete mot våld i nära relationer.

Månadens erbjudande juli: rabatt hos Bokus

Vad passar bättre i juli månad än att koppla av med en god bok i hängmattan eller på stranden? Som medlem i ett LO-förbund får du 9 procents rabatt på hela sortimentet på Bokus.com. Erbjudandet gäller även på redan nedsatta priser och kampanjer, vilket betyder att du till exempel kan välja fyra pocketböcker och bara betala för tre, och dessutom få 9 procents rabatt på de böcker du betalar för. Läs mer och ta del av erbjudandet på LOmervärde.

RÄDDA PALMECENTRETS INTERNATIONELLA SOLIDARITETSARBETE
Skriv under uppropet nu

Knep & Knäp SUDOKU

		1	4	2			
		7			3	9	6
2			1	5	8	6	
				3		8	
		8	3		4	1	9
3				2	9		
6					5	3	9
8			3				4

Fler exemplar av tidningen Info?

Tidningen Info distribueras ut i samma antal som det finns registrerade förtroendevalda på arbetsplatserna. Det gör dock ingenting om även medlemmar får chans att läsa den, exempelvis i fika- eller lunchrummet. Vill ni ha fler exemplar av tidningen? Mejla då till tidningeninfo@ifmetall.se.

INFO

I tidningen Info hittar du som förtroendevald tips och goda idéer från IF Metalls arbetsplatser runt om i landet. Tidningen ges ut med 6 nummer per år.

Ansvarig utgivare Joanna Abrahamsson

Redaktion Daniel Carlstedt, Victoria Enbäck, Patrik Englund, Daniel Hermansson, Mikael Hägg, Anneli Lundberg, Åsa Petersen, Annika Tripke-Lund, Lisa Wernstedt

Telefon 08-786 80 00 (växel)

E-post tidningeninfo@ifmetall.se

Grafisk form Graphera / Johanna Bjuhr Escalante

Tryck Sib-Tryck Holding AB

Följ IF Metall i sociala medier

Semester 2026

Så räknar du ut antal semesterdagar

$$\frac{\text{Antalet anställningsdagar}^1 \times 25}{365} = \text{Betalda semesterdagar}$$

1 Under tiden 1 april–31 mars.
2 Observera att decimaltal alltid avrundas uppåt.

Exempel

Anna började sin anställning den 2/10 2025. Anna har rätt till **13 betalda semesterdagar** plus ytterligare **12 obetalda**.

$$\frac{180 \times 25}{365} = 12,3^2$$

Så räknar du ut semesterlönen

$$\begin{aligned} &\text{Månadslön} \times 0,8 \text{ procent} = \text{Fast tillägg per dag} \\ &\text{Rörliga tillägg} \times 13 \text{ procent} \\ \hline &\text{Antal betalda semesterdagar} \end{aligned} = \begin{aligned} &\text{Rörligt tillägg per dag} \\ &\text{Semestertillägg} \end{aligned}$$

Exempel

Månadslönen för Anna är 34 500 kronor. Hon arbetar på ett företag som går under *Teknikavtalet IF Metall*.

Rörliga tillägg. Under förra året fick Anna totalt 32 300 kronor i ersättning för obekvämt arbetstid, övertidsersättning, bonus och rese-tillägg. Utöver sin månadslön har Anna 444 kronor i semestertillägg per dag.

$$\begin{aligned} &34\,500 \times 0,008 = 276 \\ &32\,300 \times 0,13 \\ \hline &25 \end{aligned} = \begin{aligned} &276 \\ &+ \\ &168 \\ &444 \end{aligned}$$

Viktigt att notera:

Lägsta semesterlön 2026 inom Teknikavtalet IF Metall är 1 684 kronor per dag inklusive ordinarie lön. Arbetar du inom Teknikavtalet IF Metall och har en månadslön som understiger 31 190 kronor inklusive rörliga tillägg berörs du av det så kallade balkongtillägget.

Vad menas med balkongtillägget?

Lägsta semesterlön är en garanti för lågt avlönade medlemmar att få ut en extra slant till semestern. Många medlemmar tvingas av ekonomiska skäl att tillbringa semestern hemma, på balkongen, därav uttrycket balkongtillägg. Några exempel på lägsta semesterlön per bransch (giltigt från 1/4 2026): Teknikavtalet IF Metall 1 684 kronor/dag, I-avtalet 1 755 kronor/dag, Kemiska fabriker 1 767 kronor/dag.

Gör din egen uträkning på medlemssidorna på ifmetall.se

